

Veřejný prostor

Kdo jsme?

TAKTIKY

projekty

tým kontakt

Eliška Málková

Matěj Čunát

Marie Štefanová

info@taktiky.cz

+420 731 117 139

Nové centrum Uhřetěveských Janovic

Územní studie veřejných prostranství Mnetěš

Nová udržitelná čtvrť ve Slaném

Regenerace sídliště Závodů míru

Náměstí J. A. Alise v Příbrami – Březových Horách

Revitalizace návsi ve Lhotě u Stříbra

Co děláme?

4 pilíře udržitelného navrhování

strategie vs. taktiky

strategie = instituce, orgány moci

taktiky = jednotlivci, uživatelé

cíle

urbanismus ze zdola

důraz na člověka, na lidské měřítko

veřejný zájem

Taktický urbanismus, označovaný také **guerillový urbanismus**, **pop-up urbanismus**, **oprava města**, **kutilský urbanismus**,^[1] **urbánní akupunktura** a **urbánní prototypování**,^[2] je nízkonákladová dočasná změna **městského prostoru** směřující ke zlepšení místního prostředí.^[3]

Taktický urbanismus obvykle provádějí občané, ale může být také iniciován institucemi. Dočasné instalace prováděné komunitou často vytvářejí nátlak na vládu či městské orgány, aby instalovaly trvalejší nebo dražší verzi daného zlepšení.

Definice [editovat | editovat zdroj]

Termín taktický urbanismus se rozšířil kolem roku 2010 a zahrnul řadu existujících technik. The Street Plans Collaborative ho definuje jako přístup k rozvoji města, který se vyznačuje těmito pěti charakteristikami:^[4]

1. Záměrný, postupný přístup k vyvolání změny;
2. Nabídka místních řešení pro výzvy místního plánování města;
3. Krátkodobý závazek jako první krok k dlouhodobější změně;
4. Nízké riziko s potenciálně vysokými výnosy; a
5. Rozvoj sociálního kapitálu komunity občanů a budování organizačních vazeb mezi veřejnými a soukromými institucemi, neziskovými organizacemi a jejich složkami.

Anglický překlad knihy *The Practice of Everyday Life* od francouzského autora **Michela de Certeau** z roku 1984 používal termín *tactical urbanism*.^[5] Byl to odkaz na události, ke kterým došlo v Paříži v roce 1968; „taktický urbanismus“, o kterém psal Certeau, byl opakem „strategického urbanismu“, který moderní koncepty taktického urbanismu obvykle neodlišují. Současný význam tohoto termínu se připisuje urbanistovi Miku Lydonovi z New Yorku.^[6]

Project for Public Spaces (Projekt pro veřejný prostor) používá k popisu základního přístupu prosazovaného taktickým urbanismem frázi „lehčí, rychlejší, levnější“ (*Lighter, Quicker, Cheaper*), kterou vytvořil urbanista Eric Reynolds.^[7]

Improvizovaná pouliční dekorace a stínění, San Juan, Portoriko

Snížení rychlostních limitů přepisováním dopravních značek je jednou z možností taktického urbanismu

Co vás zajímá?

17 odpovědí

 [Propojit s Tabulkami](#)

Přijímá odpovědi

Souhrn

Otázka

Individuální

Co od semináře očekáváte? Jaké téma vás zajímá?

17 odpovědí

Jdu si pro inspiraci, vůbec nevím, co mi tento seminář může nabídnout 😞 😞

Jak nastavit regulace pro územní plan, aby nová výstavba vypadala dobře.

Veřejný prostor: jak s ním zacházet, jak přesvědčovat/informovat lidi, aby to vzali za své, argumenty.

Jak zlepšit svoje okolí.

Konkrétní řešení - příklady dobré praxe

Praktické návody a nápady - co v našem městě udělat či zkusit v oblasti veřejného prostoru. Jak jej spolutvořit s lidmi, jak je zapojovat. Příklady dobré praxe, aneb co a jak se kde povedlo a funguje. Neboli, nápady do volebního programu.

možnosti financování mimo rozpočet obce

Jak a kde vytvořit smysluplný a dobře koncipovaný prostor pro mládež (puberťáky).

Co vás zajímá?

PLÁNOVÁNÍ VP

PŘIPOMÍNKOVÁNÍ VÝSTAVBY

REGULAČNÍ PLÁN

SOULAD S DEMOGRAFIÍ OBCE

FINANCOVÁNÍ

JAK VYMEZIT/REGULOVAT VP

DIMENZE VP

VZTAH MP / ÚP / KONCEPTU
ROZVOJE MČ

POVOLENÍ K VYUŽÍVÁNÍ
PROSTORU?

SOUTĚŽE?
ZAKÁZKY MALÉHO ROZSAHU

VLASTNICTVÍ VP
VEŘEJNÝ/SOUKROMÝ

GENIUS LOCI

DOPORUČENÍ ZDROJŮ

ROLE MĚSTSKÉ
ARCHITEKTKY

VYUŽITÍ MIN.
PROSTORU MAX.

VP CITLIVÝ PRO
VŠECHNY

SOUČASNÉ TRENDY

SDÍLENÍ URBANISTY?

SÍDLIŠTĚ

CO LIDÉ OCEŇUJÍ?

ARGUMENTACE PRO DIVERZITU
V ZASTUPITELSTVU

ZELEŇ NA VESNICI

PŘÍKLADY
DOBŘÍ PRAXE

PROSTORY PRO
KOMUNITU

JAK ZLEPŠOVAT SVOJE OKOLÍ

PŘEDSTAVENÍ NÁVRHU

SPORTOVIŠTĚ

VEŘEJNÝ PROSTOR PRO
MLÁDEŽ

TRAVNATÝ PÁS KOLEM CESTY

PARTICIPACE

LUČNÍ POROSTY / ZMĚNY V
KOSENÍ

INSPIROVÁNÍ LIDÍ PRO
KULTIVACI VP

TAKTIKY

2.12.2024

Obsah

01_Co je to veřejný prostor?

02_Jaký by měl být veřejný prostor?

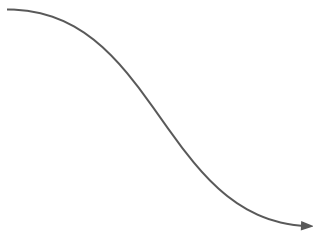
03_Příklady dobré praxe

04_Jak se staví veřejný prostor

05_Kdo mění veřejný prostor?

Pravidla

Jaké vlastnosti má/by měl mít váš oblíbený veřejný prostor?

1. **chat:** <https://www.menti.com/alkj1bu87r6y>
2. www.mentimeter.com > **zadejte kód:** 59 47 14
- 3.

01

Co je to veřejný prostor?

veřejné prostranství vs. veřejný prostor

veřejný prostor

...

veřejné prostranství

Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení):

*“**Veřejným prostranstvím** jsou všechna náměstí, ulice, tržště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.”*

veřejné prostranství

§ 22 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území (dále jen „vyhláška“) v odst. 1 a 2 stanovuje, že:

(1) Nejmenší šířka veřejného prostranství, jehož součástí je pozemní komunikace zpřístupňující pozemek bytového domu, je 12 m.

Při jednosměrném provozu lze tuto šířku snížit až na 10,5 m.

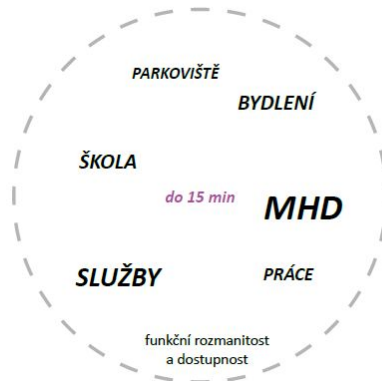
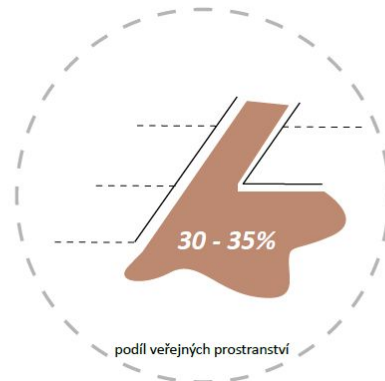
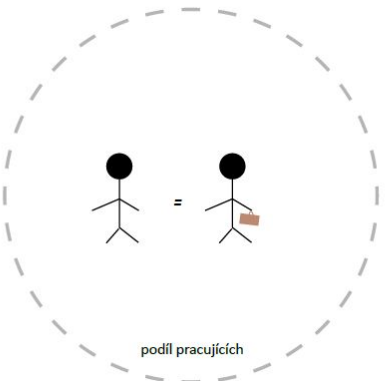
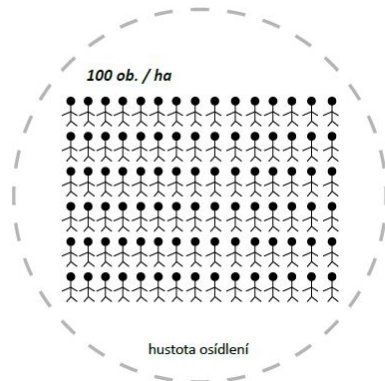
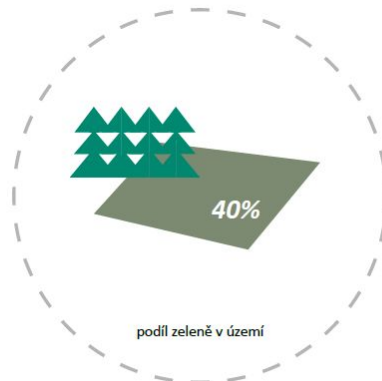
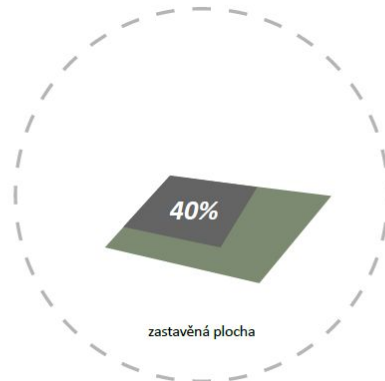
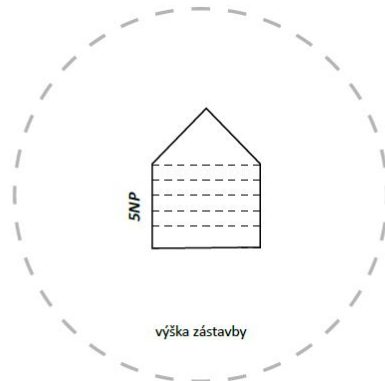
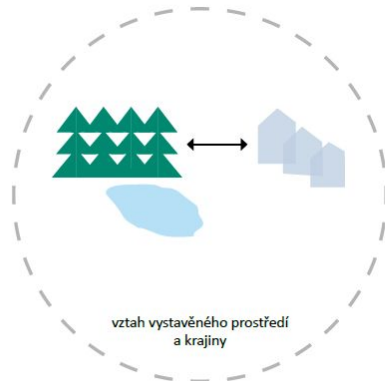
(2) Nejmenší šířka veřejného prostranství, jehož součástí je pozemní komunikace zpřístupňující pozemek rodinného domu, je 8 m.

Při jednosměrném provozu lze tuto šířku snížit až na 6,5 m.

...

pravidla

pro tvorbu funkčních měst

veřejný prostor ve středoevropském kontextu

tržní náměstí sloužící jedinému účelu

středověká šachovnicová struktura Plzně v barokních hradbách

veřejný prostor ve středoevropském kontextu

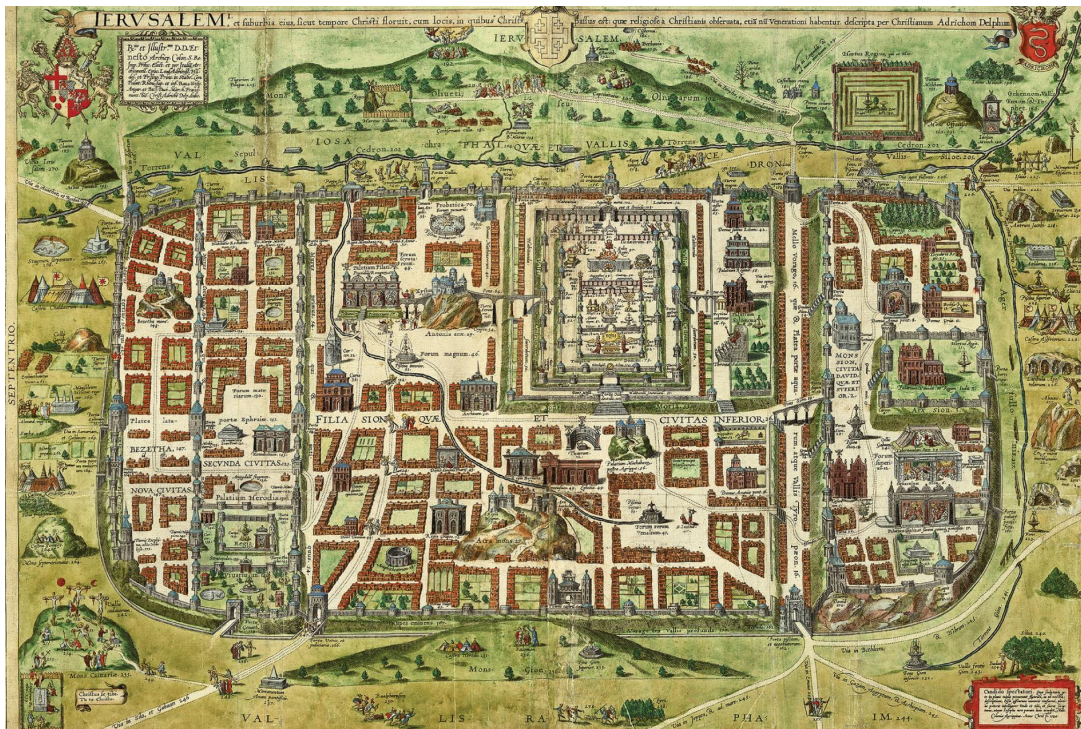
náves s utilitární funkcí

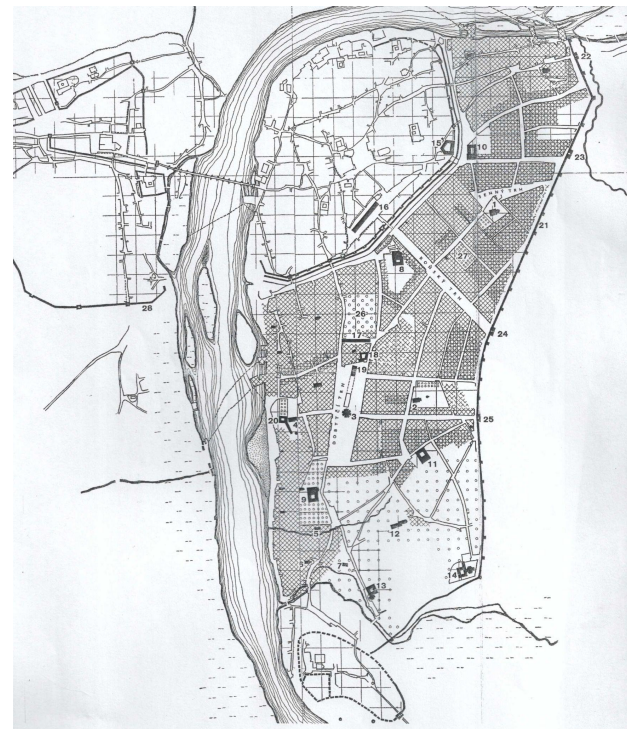
Byšičky, sídlištní útvar okrouhlíce, raná - vrcholná středověká kolonizace

veřejný prostor ve středoevropském kontextu

do plánování města vstupuje i **symbolika** - náboženské představy o podobě světa středověkého člověka

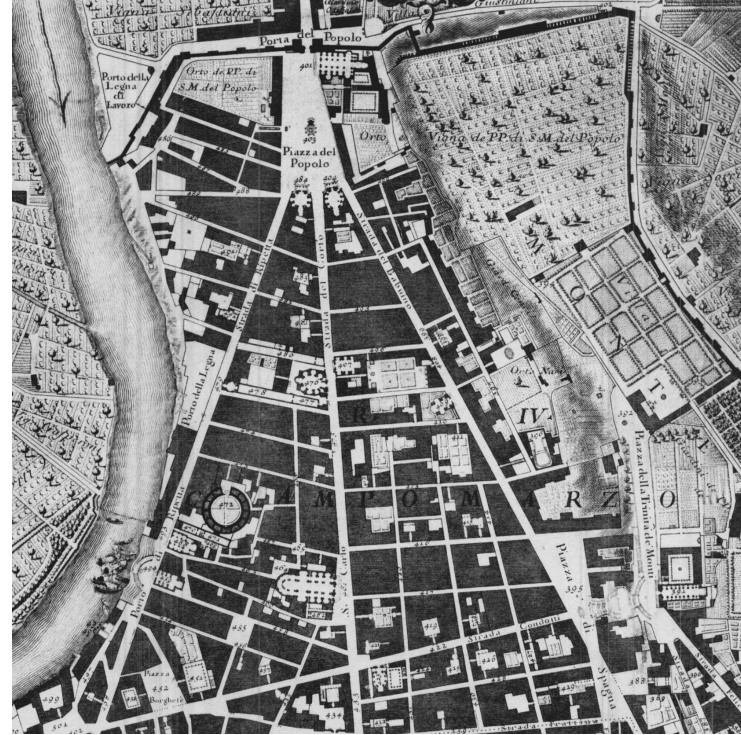
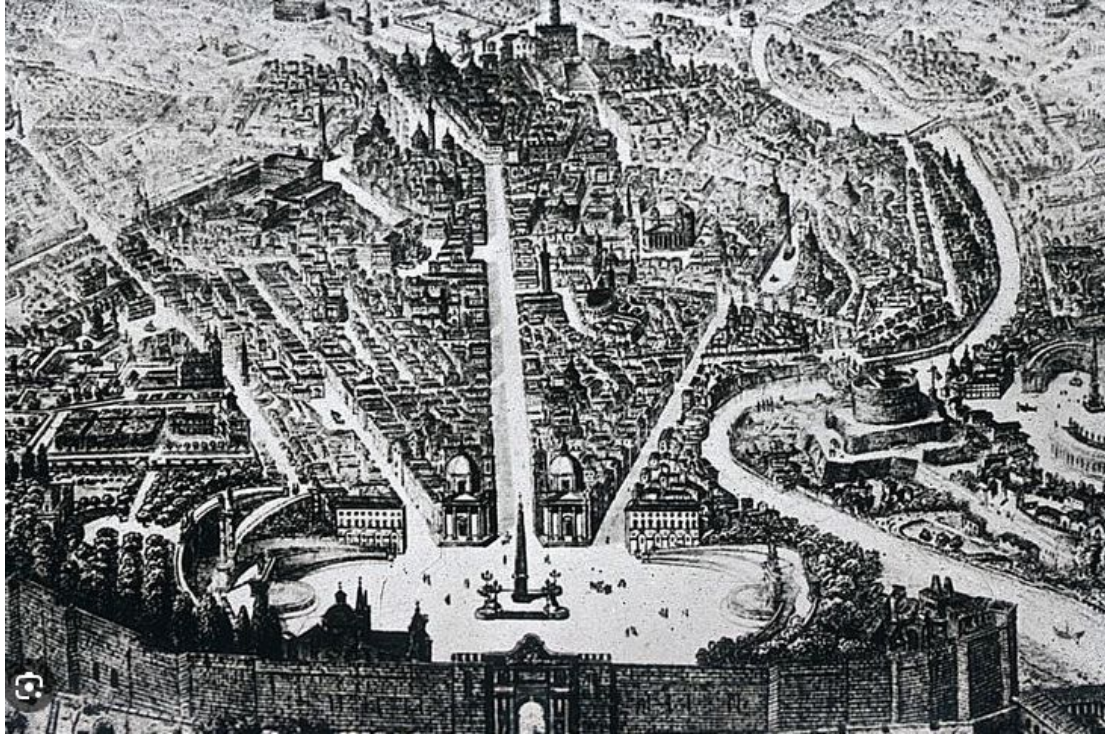

ideální plán Jeruzaléma

základní osnova založení Nového Města

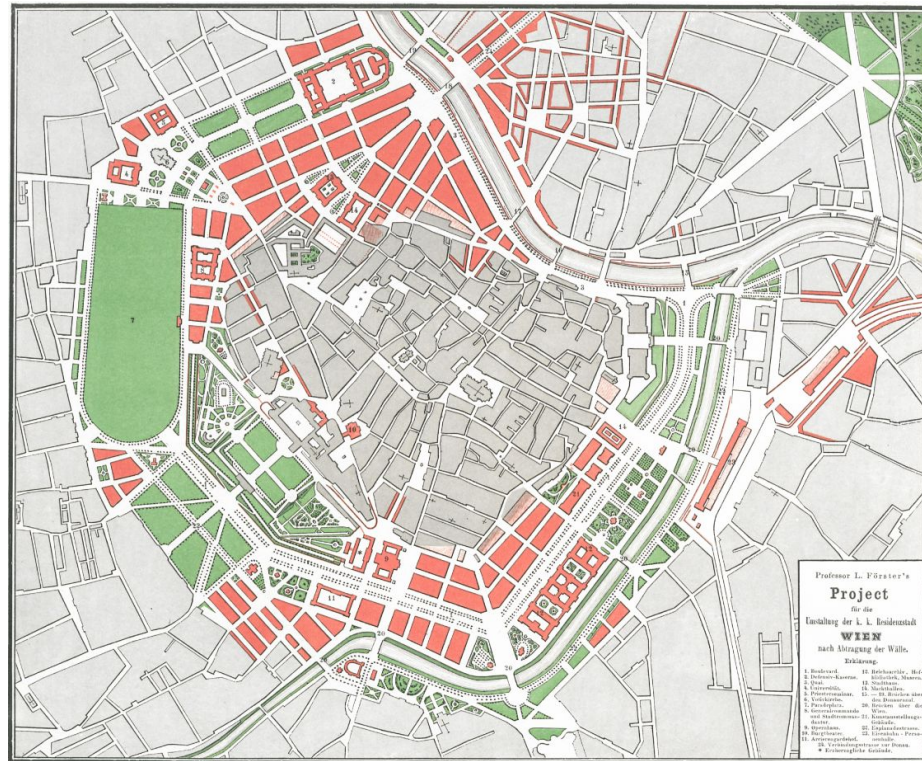
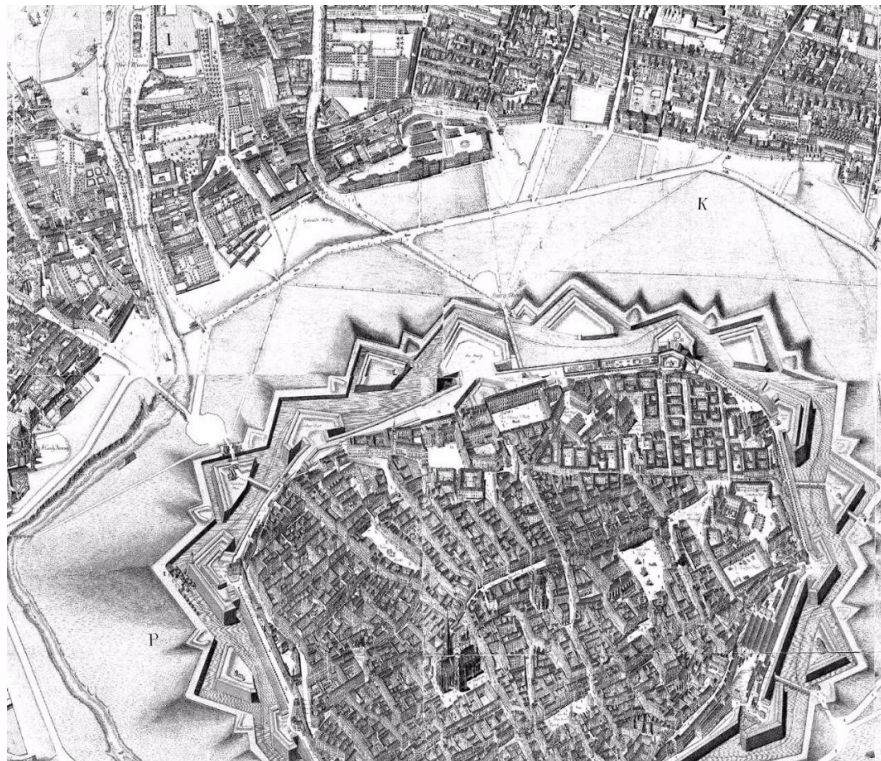
veřejný prostor ve středoevropském kontextu

kompozice v urbanismu - Piazza del Popolo v Římě, Giuseppe Valadier, 1815 - 1816

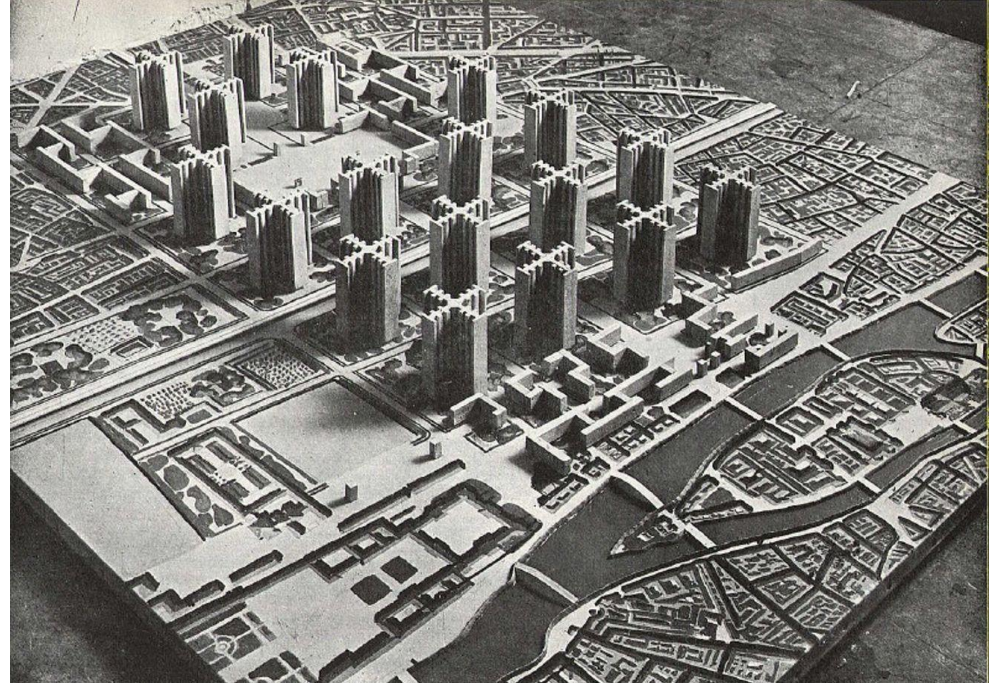
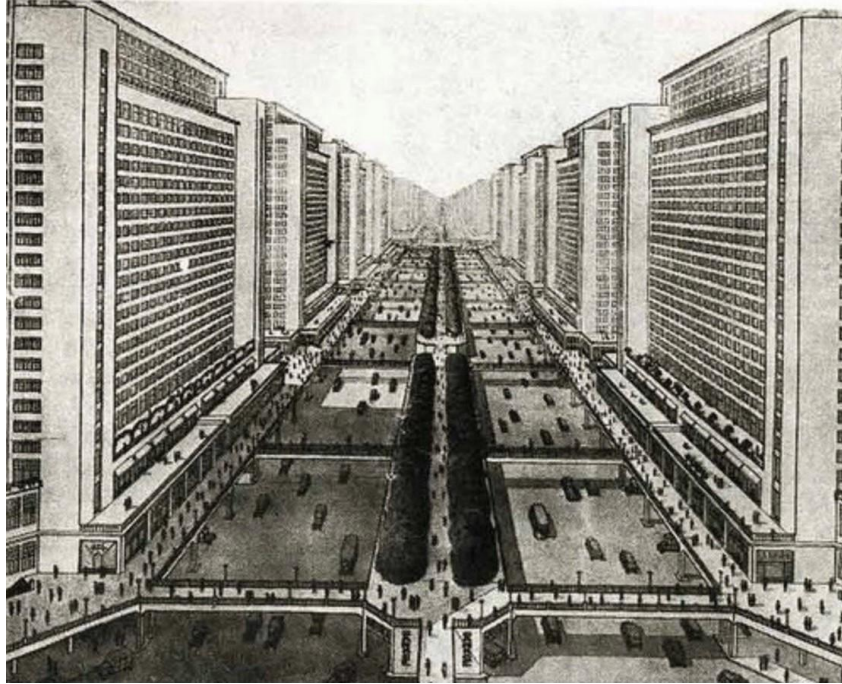
veřejný prostor ve středoevropském kontextu

výstavba Ringstrasse - symbol emancipace, liberalizace, demokratizace a modernizace společnosti

veřejný prostor ve středoevropském kontextu

Athénská charta (konference CIAM na lodi Patris II z Marseille do Athén, 1933) - **funkční město** = 4 navzájem oddělené zóny - **bydlení, práce, rekreace svázané dopravou**

Zářící město (Ville Radieuse), Le Corbusier, 1935

veřejný prostor ve středoevropském kontextu

projevy Athénské charty ve 2. pol. 20. stol.

Výstavba Petržalky, Bratislava, od r. 1973

Petržalka, 2022

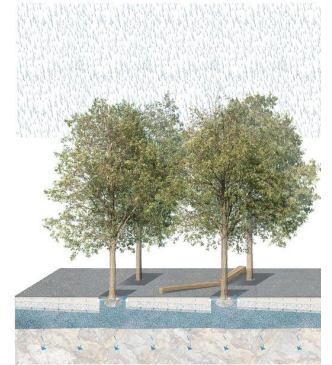
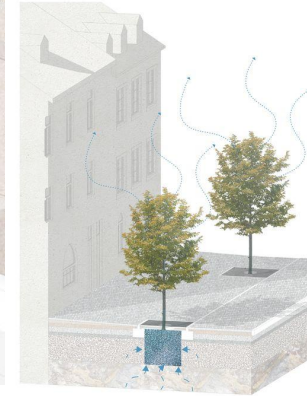
veřejný prostor ve středoevropském kontextu

boom nových forem veřejného prostoru
porevoluční doba - “místo, na kterém se vydělávají peníze”

obchodní centrum Avion, Ostrava

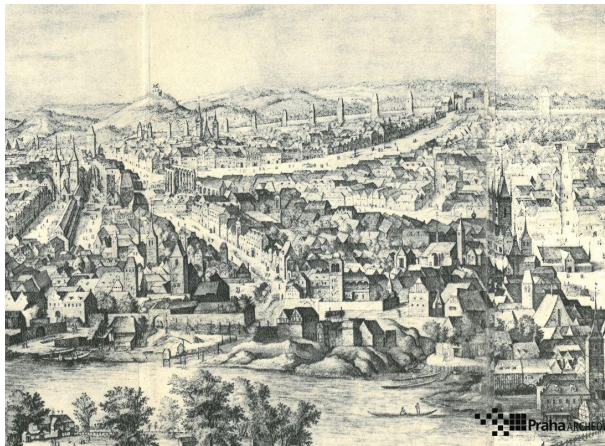
veřejný prostor ve středoevropském kontextu

m2au, Rekonstrukce Škroupova náměstí Česká lípa, soutěžní návrh - 1. místo v soutěži o návrh, 2020

proč je veřejný prostor důležitý?

zdroj: Praha Archeologická, Wikipedie

proč je veřejný prostor důležitý?

Václavské náměstí

říjen 1918

březen 1939

srpen 1968

listopad 1989

červen 2019

proč je veřejný prostor důležitý?

změna pohledu na způsob tvorby veřejného prostoru

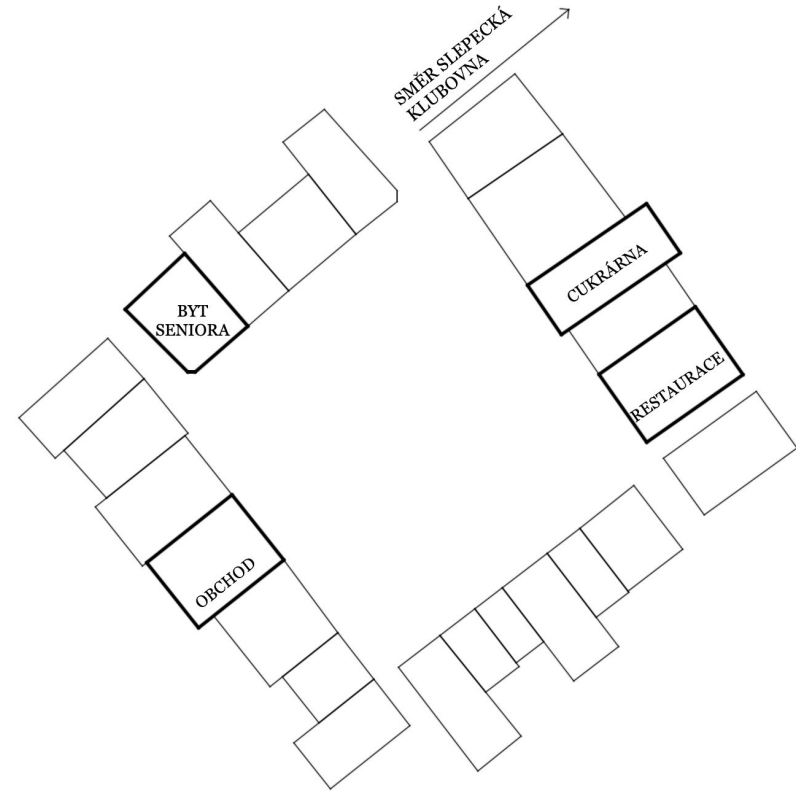

02

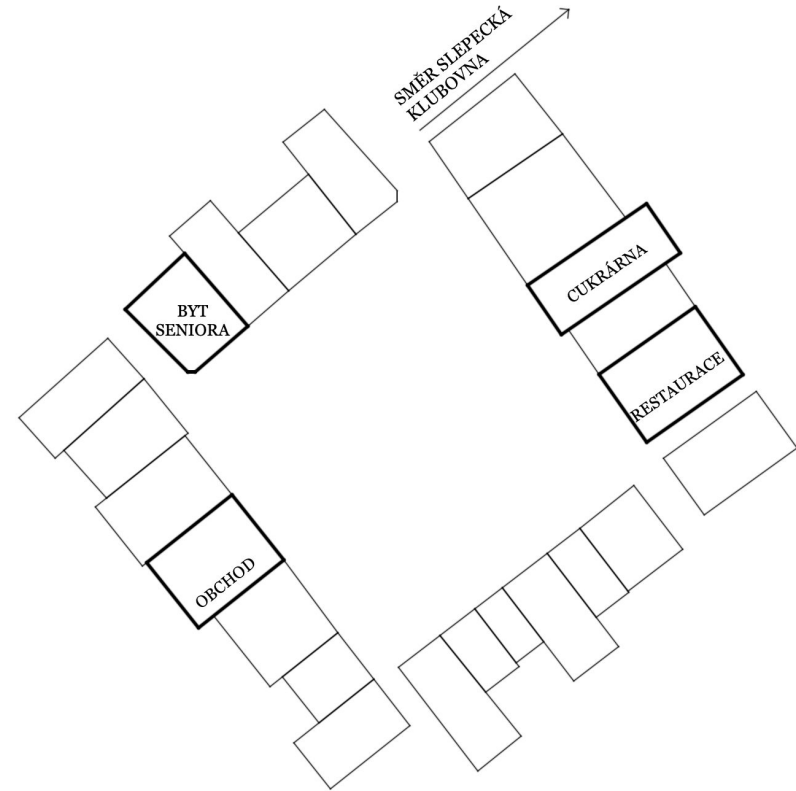
Jaký by měl být veřejný prostor?

Navrhněte svůj veřejný prostor!

ZADÁNÍ 👉

Navrhněte svůj veřejný prostor!

Veřejný prostor ve 21. století

- přísné dělení funkcí a důraz na snadnou motorovou dopravu nahrazuje teorie “města pro lidi”
- myšlenka dánského architekta **Jana Gehla**
- stavby i veřejné prostory by měly sloužit především lidem

Jan Gehl, Města pro lidi

Times Square, Jan Gehl

Veřejný prostor ve 21. století

- výrazné oteplování Zeměkoule a měst
- v létě rostou teploty, zároveň jsou častější extrémní jevy
- města začínají intenzivně řešit modrozelenou infrastrukturu

Global Warming of 1.5°C

An IPCC special report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty.

*Speciální report
Mezivládního panelu na změnu klimatu, 2018*

Plán ozelenění Paříže, 2019

Jaký by měl být veřejný prostor? - Vybraná témata a pojmy

→ 4 pilíře udržitelnosti

Jaký by měl být veřejný prostor? - sociální pilíř

Přístupnost - věk, fyzická omezení, psychická omezení, rodičovství, dostupnost

Jak navrhnout férově sdílené město?, Milota Sidorová a kol.

Jaký by měl být veřejný prostor? - sociální pilíř

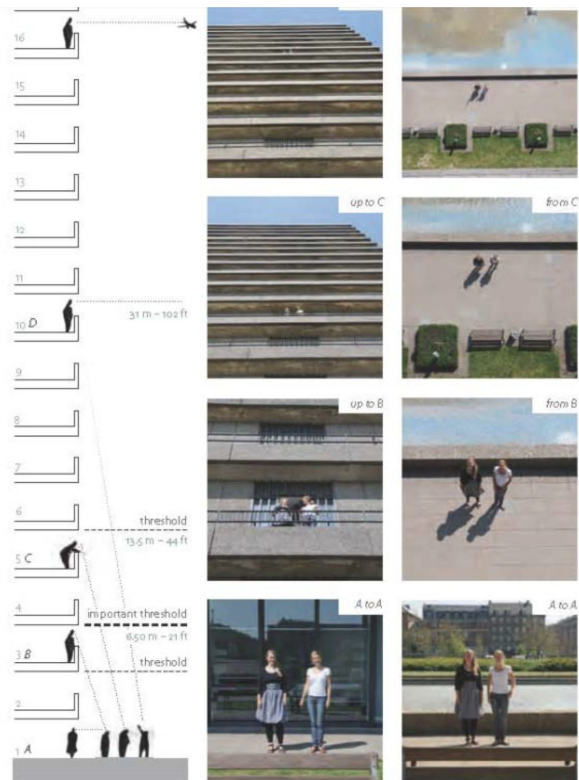
Genderová spravedlnost

Park U Vody, Praha

Jaký by měl být veřejný prostor? - sociální pilíř

Bezpečnost

Města pro lidi, Jan Gehl

TAKTIKY

2.12.2024

Jaký by měl být veřejný prostor? - ekologický pilíř

Ochlazování města

Vliv zeleně na teplotu města, zdroj: ANDER, Martin (mzi.cz)

Vliv zeleně na teplotu města, zdroj: HEIDARINEJAD, Ghassem a Arash ESMAILI, (mzi.cz)

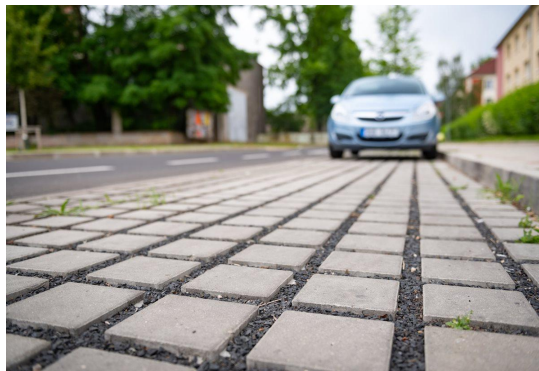
Náměstí TGM, Tábor, atelier Fabík, 2014

Jaký by měl být veřejný prostor? - ekologický pilíř

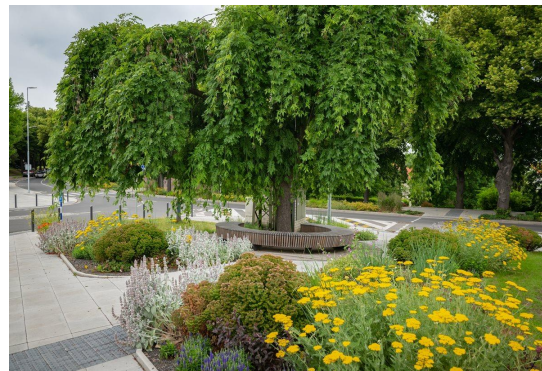
Odolnost a zadržování vody v místě

Revitalizace Rakovského potoka, Rokycany

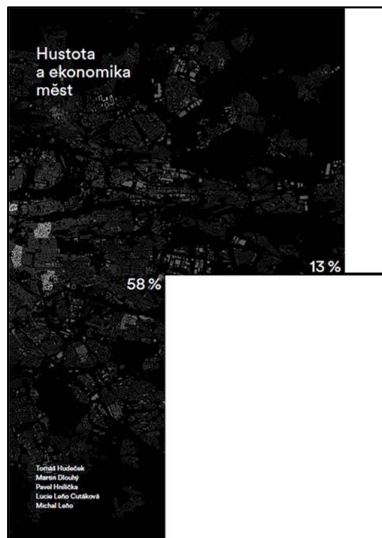

Dešťové záhony, Roudnice n. Labem

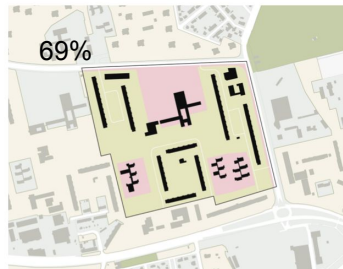

Jaký by měl být veřejný prostor? - ekonomický pilíř

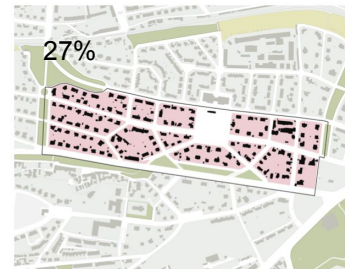
Hustota osídlení & veřejný prostor

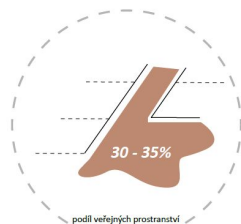
Žižkov

Sídliště Dáblice

Ořechovka

podíl veřejných prostranství

Jaký by měl být veřejný prostor? - ekonomický pilíř

Gentrifikace - vystěhovávání

MAROŠ KRIVÝ AND LEONARD MA –
**The Limits of the Livable City:
From Homo Sapiens to Homo
Cappuccino**

Whatever happened to urbanism? asked Ren Koolhaas in 1995, describing the paradoxical demise of the discipline at the moment that the urban condition appeared utopian. Confronted with the great triumph of urbanism, the city ceased to exist, its traditional rules and precedents, its very ontological foundations, transformed beyond recognition. Urbanism appeared doomed to irrelevance, caught up as they were in the "isolated rediscovery of the virtues of the classical city at the moment of their definitive impossibility." [1] It is perhaps revealing then that the urban question featured centrally in A.C. Gore's Livability Agenda, announced just a few years later, with a focus on preserving green spaces, easing traffic congestion, fostering community engagement—all while enhancing cities' competitiveness. [2] While urbanism may have been doomed to irrelevance, it appeared urbanists had not, easily changed with a wink that capitalized the popular imagination—designing the livable city.

One of the most vocal and considered proponents of urban life has been the architect and urban design consultant Jan Gehl, who has ascended to international superstardom in tandem with the growing global popularity of urban livability. The soft-spoken Dane has played to reinvent the city for "people," as laid out in the best-seller Cities for People, published in 2010. [3]

Christian Mock and Jan Koolhaas, "The Limits of the Livable City," from The Limits of the Livable City, (Cambridge, MA: MIT Press, 1995), 100.

A.C. Gore, "Livability Agenda," from The Livability Agenda, (New York: Basic Books, 1998), 100.

Before and after images of Gehl's public projects in Copenhagen, showing the transformation of the city from a car-dominated environment to a more pedestrian-friendly one.

Pražské židle

Přestávka

10min

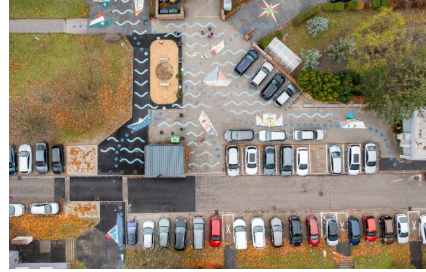
03

Příklady dobré praxe

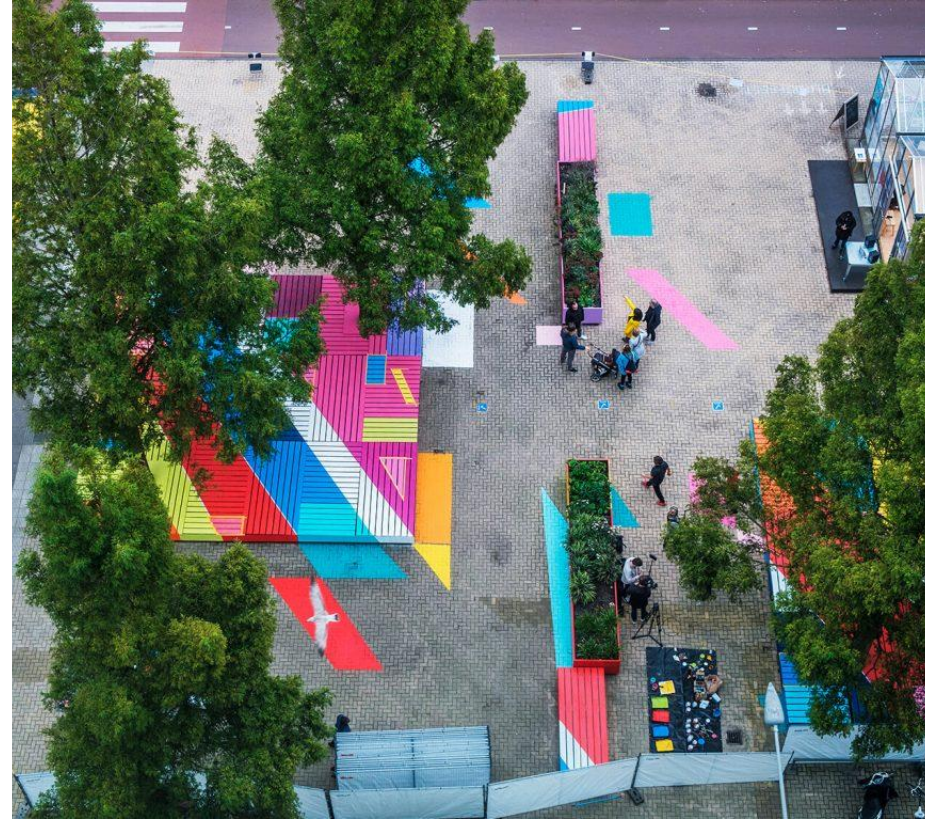
Strategie vs. Taktiky

case studies

asfalt art

Shared Street, Jay Street, BOICUT

zdroj: Bloomberg Philanthropies

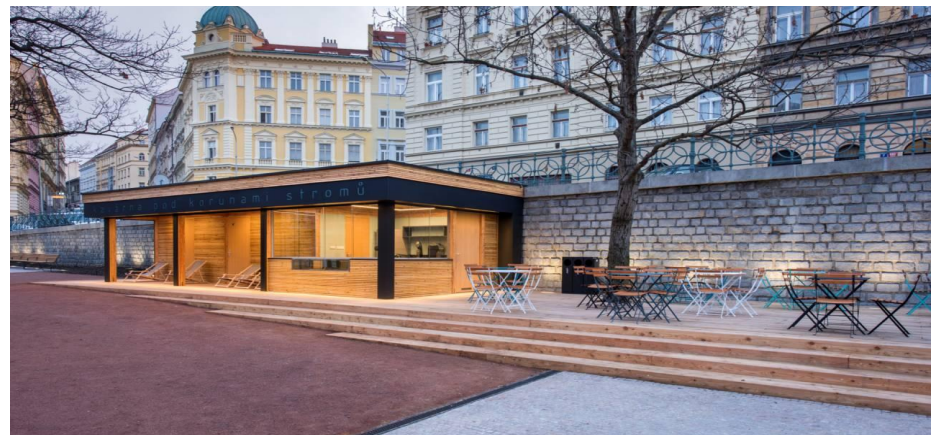
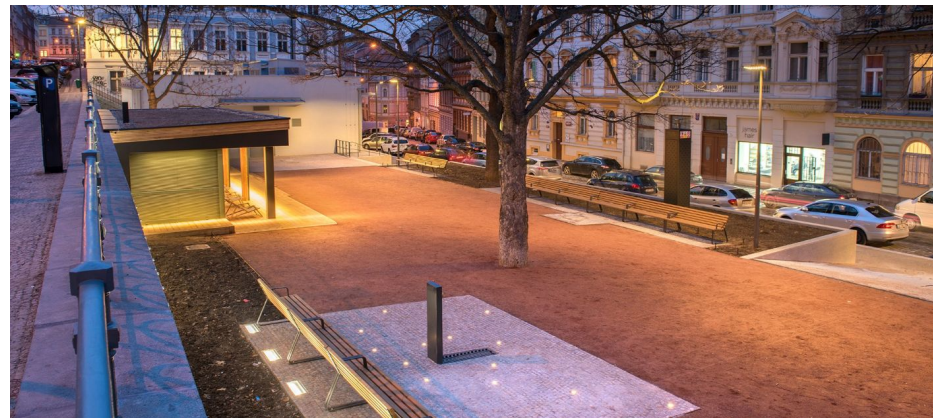
case studies

taktický urbanismus

Window Pop, Vachova ulice, Brno, Veronika Růt, 2024

case studies

architektonická soutěž

Revitalizace Kostnického náměstí v Praze, Radmila Fingerová, Hana Špalková, 2018

TAKTIKY

2.12.2024

case studies

architektonická soutěž

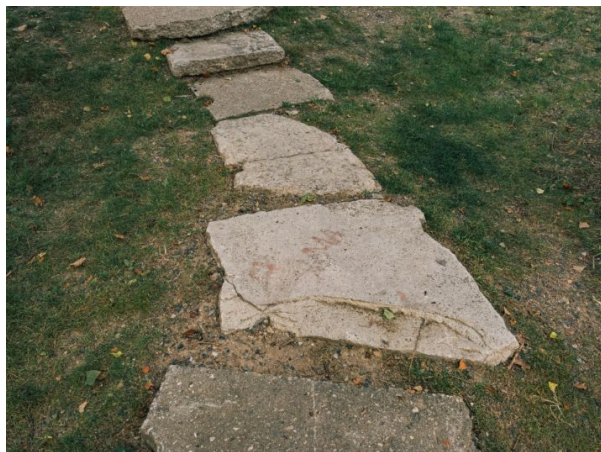

Revitalizace Tachovského náměstí v Praze, OVA, 2023

case studies

architektonická soutěž

Park u vody, YYYY, 2024

TAKTIKY

2.12.2024

case studies

architektonická soutěž

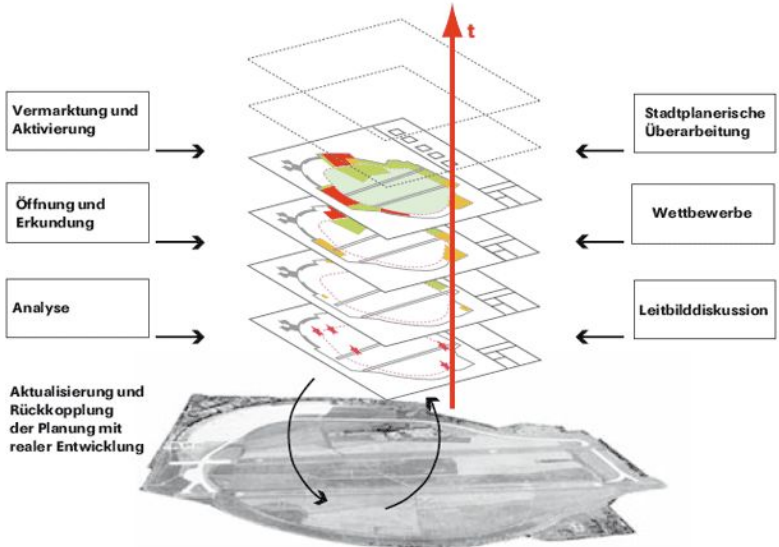
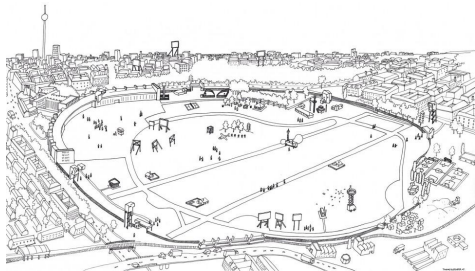

*Revitalizace sídliště
Čs. odbojářů,
TAKTIKY+100K,
Chodov, 2024*

case studies

revitalizace bývalého letiště na “městskou zahradu”
soutěž

Proměna letiště Tempelhof, participační proces - Raumlabor, 2007 - 9

case studies

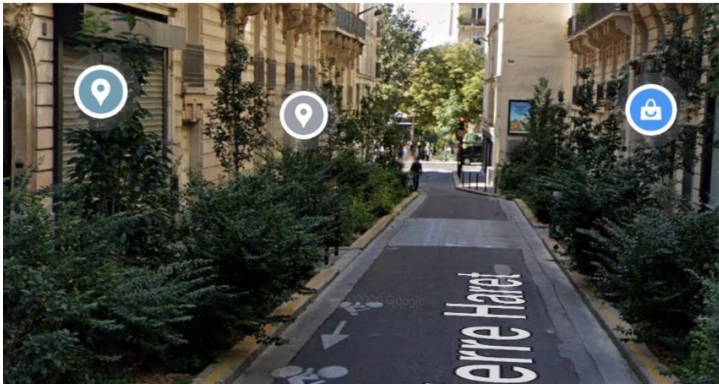
Amsterdam, 60. léta

case studies

Paříž, srovnání stejných ulic v roce 2014

a v roce 2023

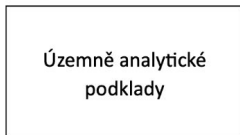
04

Jak se staví veřejný prostor

System povolování stavby

PODKLADY = ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ
 PODKLADY

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY
 (ÚAP)

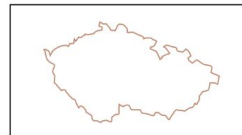

v odůvodněných
 případech se podle ÚS
 změní ÚP

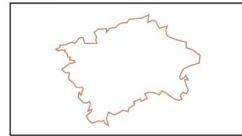
územní studie vytipuje projekty,
 které budou podrobně navrženy
 a realizovány

PRÁVNĚ ZÁVAZNÉ = ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE
 (ÚPD)

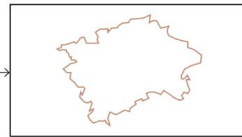
POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE
 (PÚR)

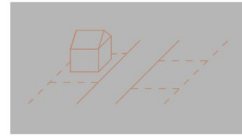
ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE
 (ZÚR)

ÚZEMNÍ PLÁN (ÚP)

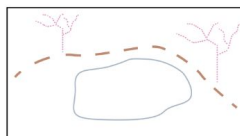

REGULAČNÍ PLÁN (RP)

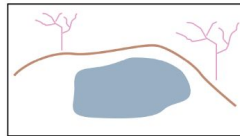

REALIZACE STAVBY

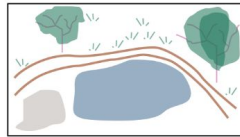
STUDIE

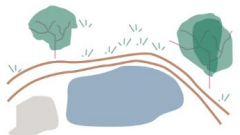
DOKUMENTACE K POVOLENÍ STAVBY

DOKUMENTACE K REALIZACI STAVBY

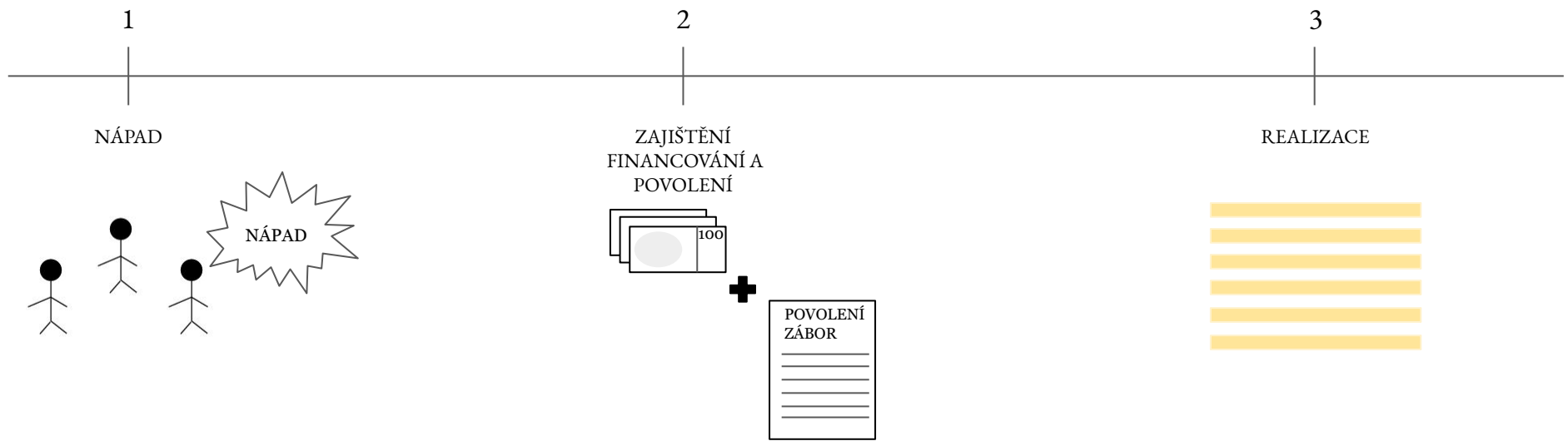

REALIZACE STAVBY

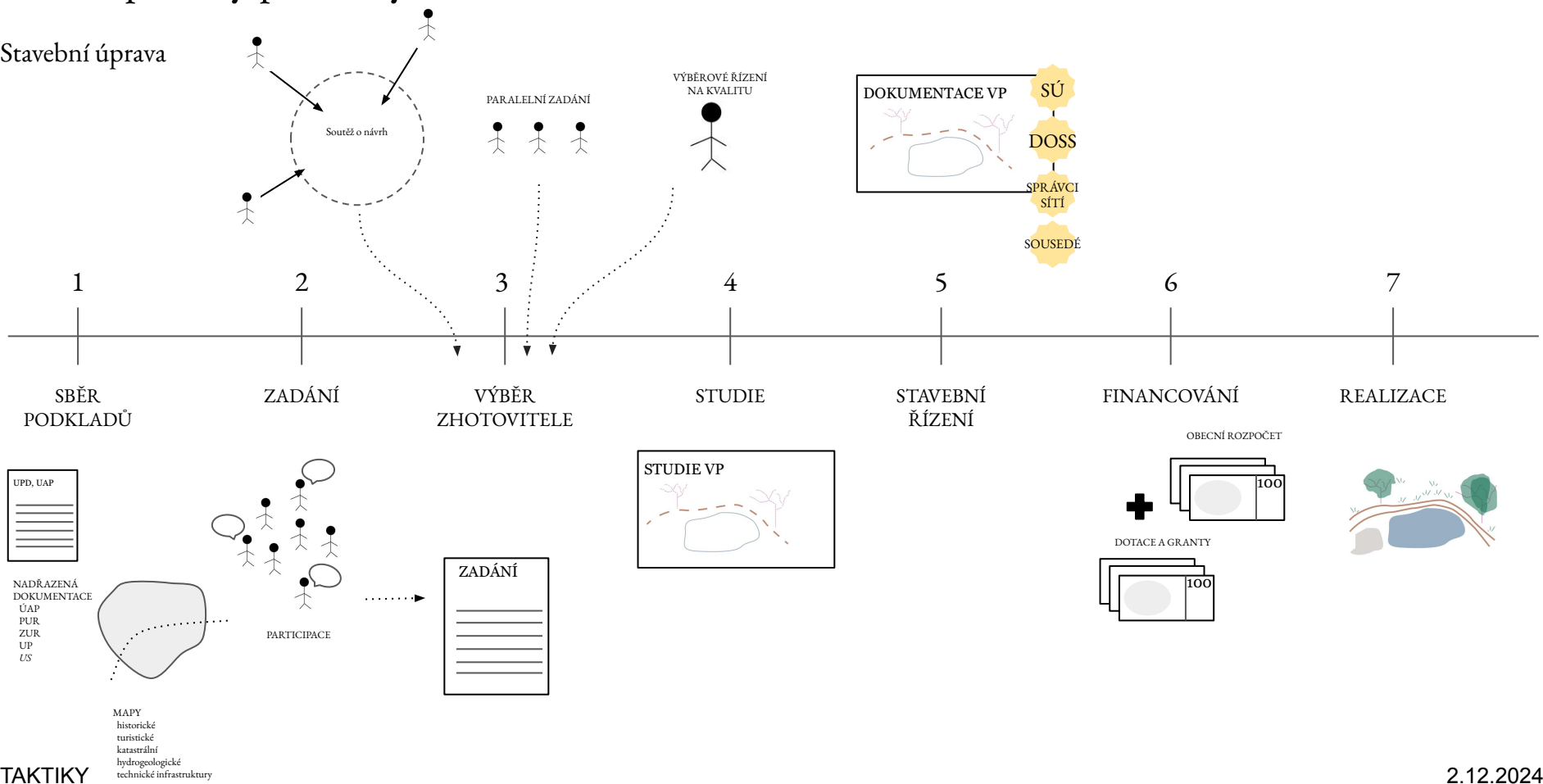
Možné procesy proměny

Taktické zásahy

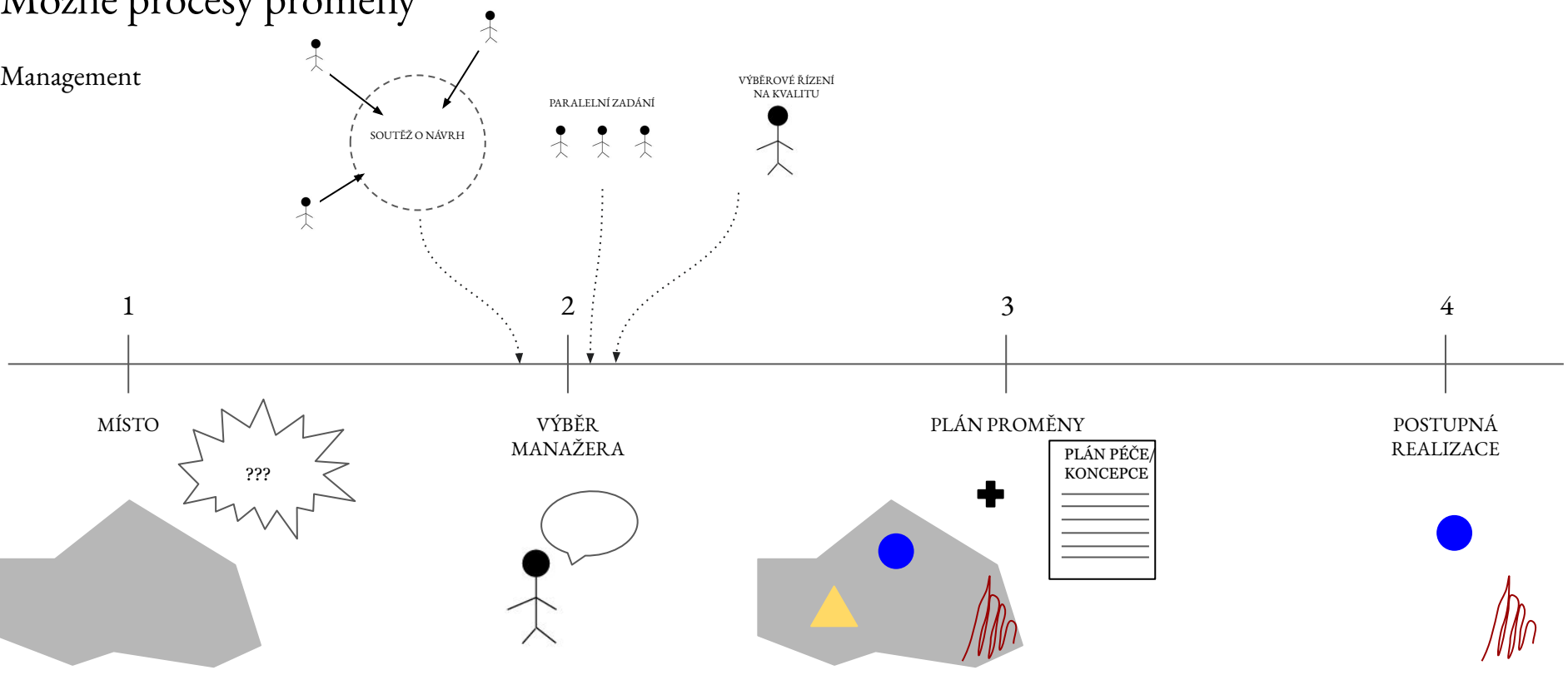
Možné procesy proměny

Stavební úprava

Možné procesy proměny

Management

05

Kdo mění veřejný prostor?

Seznam aktérů podle vztahu k místu

MÍSTNÍ OBYVATELÉ

MÍSTNÍ PODNIKATELÉ

KOMUNÁLNÍ POLITICI

OBECNÍ ÚŘAD/MAGISTRÁT

MĚSTŠTÍ ARCHITEKTI

KULTURNÍ INICIÁTOŘI

AKTIVNÍ OBČANÉ

SPOLKY

MĚSTŠTÍ ARCHITEKTI

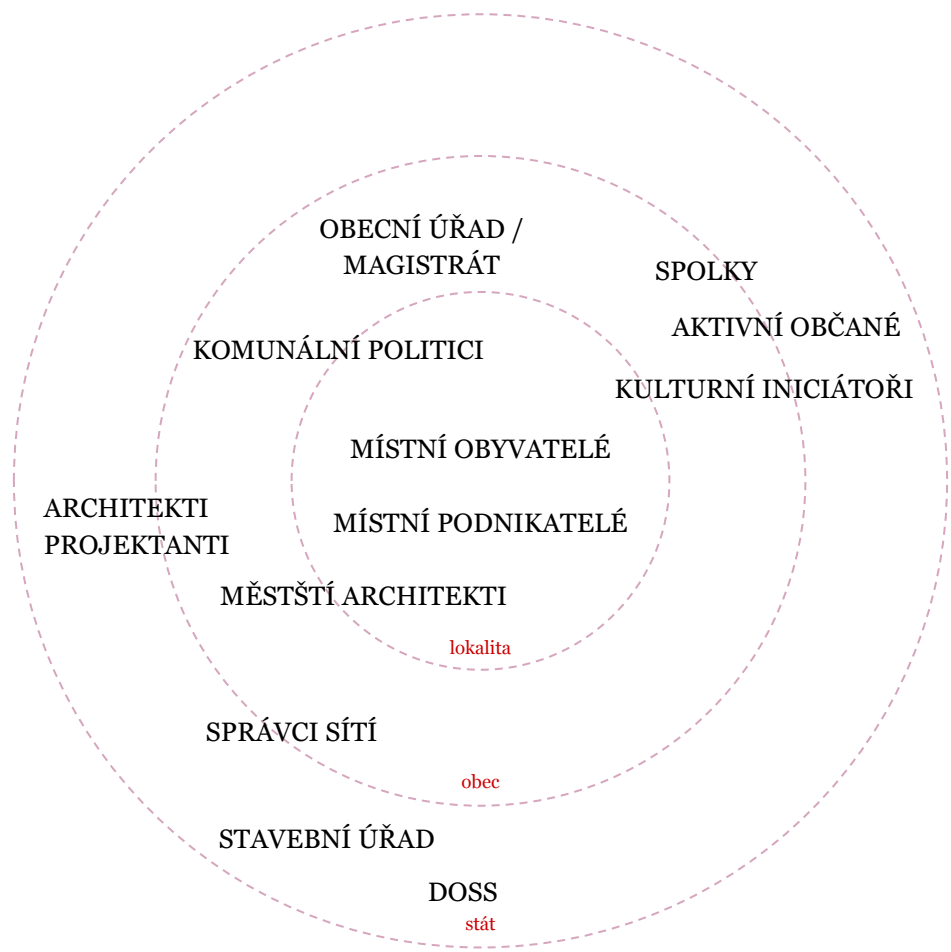
ARCHITEKTI

PROJEKTANTI

STAVEBNÍ ÚŘAD

DOSS

Seznam aktérů podle vztahu k místu

Co vás zajímá?

PLÁNOVÁNÍ VP

PŘIPOMÍNKOVÁNÍ VÝSTAVBY

REGULAČNÍ PLÁN

SOULAD S DEMOGRAFIÍ
OBCE

FINANCOVÁNÍ

JAK VYMEZIT/REGULOVAT VP

DIMENZE VP

POVOLENÍ K VYUŽÍVÁNÍ
PROSTORU?

SOUTĚŽE?
ZAKÁZKY MALÉHO
ROZSAHU

VLASTNICTVÍ VP
VEŘEJNÝ/SOUKROMÝ

VZTAH MP / ÚP / KONCEPTU
ROZVOJE MČ

GENIUS LOCI

DOPORUČENÍ ZDROJŮ

ROLE MĚSTSKÉ
ARCHITEKTKY

VYUŽITÍ MIN.
PROSTORU MAX.

VP CITLIVÝ PRO
VŠECHNY

SOUČASNÉ TRENDY

SDÍLENÍ URBANISTY?

SÍDLIŠTĚ

CO LIDÉ OCEŇUJÍ?

ZELEŇ NA VESNICI

PŘÍKLADY
DOBŘE PRAXE

PROSTORY PRO
KOMUNITU

ARGUMENTACE PRO DIVERZITU
V ZASTUPITELSTVU
JAK ZLEPŠOVAT SVOJE OKOLÍ

SPORTOVIŠTĚ

PŘEDSTAVENÍ NÁVRHU

PARTICIPACE

VEŘEJNÝ PROSTOR PRO
MLÁDEŽ

TRAVNATÝ PÁS KOLEM CESTY

INSPIROVÁNÍ LIDÍ PRO
KULTIVACI VP

LUČNÍ POROSTY / ZMĚNY V
KOSENÍ

TAKTIKY

2.12.2024

Diskuze

06

Doporučení na závěr

Doporučení

Inspirace

<https://www.adaptterraawards.cz>

<https://landezine.com>

<https://cezaar.tv/archiv/>

<https://www.cka.cz/souteze/databaze/vysledky/@map> - Mapa soutěží ČKA

Literatura

<http://www.vodavemeste.cz> – Voda ve městě, metodika pro udržitelnější nakládání s dešťovou vodou

<https://www.rethinkarchitecture.cz/checklist-> Checklist udržitelné architektury

<https://peskymestem.cz/pruvodce/> – Pěšky městem, průvodce úpravy veřejných prostor kolem škol

<http://www.wpsprague.com/ferovesdilenemesto/> - Milota Sidorová, Jak navrhnout férově sdílené město

<https://www.hostbrno.cz/neviditelne-zeny/?variant=7659> - Neviditelné ženy, Caroline Chiado Perez

https://iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/grant_hustota_a_ekonomika_mest.pdf Hustota a ekonomika měst, datová analýza parametrů, výhod a nevýhod různých struktur

<https://iprpraha.cz/stranka/3401/manual-tvorby-verejnych-prostranstvi> - Manuál tvorby veřejných prostranství

https://www.tecka.city/files/ugd/63ba63_99ea386f226541579f2b04b9cdf8f850.pdf - Ateliér Tečka, Manuál pro vaši obec

<https://www.kosmas.cz/knihy/284243/mesto-pro-kazdeho/> - Petra Nováková (ed.), Osamu Okamura, Město pro každého: Manuál urbanisty začátečníka

<https://www.knihydobrovsky.cz/kniha/soft-city-pri-jemne-mesto-stavime-vhodnou-hustotu-pro-kazdodenni-zivot-591050555> - Soft City, kniha o plánování současného města

<https://www.databazeknih.cz/knihy/smrt-a-zivot-americkych-velkomest-175831> - Jane Jacobs, Smrt a život amerických velkoměst

<https://peskymestem.cz/pruvodce/> - Pěšky městem, Průvodce zklidňováním dopravy a tvorbou veřejných prostranství v okolí škol

Dotace

<https://mmr.gov.cz/cs/narodni-dotace/podpora-a-rozvoj-regionu>, MMR projekty na podporu MZI a rozvoje regionů

<https://www.nadacevia.cz/nabidka-programu/misto-kde-zijeme/>, Nadace

Česká komora architektů

<https://www.cka.cz/souteze/databaze/vysledky> - Výsledky soutěží ČKA

<https://www.cka.cz/sluzby/legislativa/pravni-predpisy/vnitri-rady-cka/soutezni-rad-cka.pdf> - Soutěžní řád ČKA

Děkujeme!